

İlişkilerin Yıkıcı Yüzü Toksiklik: Toksik İlişki Davranışları Ölçeğinin Türkçeye Uyarlama Çalışması

Ali Ammar KURT^{1*}, Bülent GÜNDÜZ¹

¹Mersin Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Türkiye

Özet: Bu çalışmada günümüz romantik ilişkilerinde sıklıkla dile getirilen toksik davranışlar örüntülerini ölçen Toksik İlişki Davranışları Ölçeği (TİDÖ) Türkçeye uyarlanmıştır. Graham (2022) tarafından geliştirilen 32 madde ve 6 alt boyuttan oluşan TİDÖ dil geçerlik çalışmaları için öncelikle 5 farklı uzmana gönderilerek Türkçeye çevrilmiştir. Türkçeye çevrilen ölçeğin tekrar çeviri yoluyla dil geçerlik çalışmaları 4 uzmanla tamamlanmıştır. Araştırmacılar tarafından nihai form oluşturulmuş ve yapı geçerliği çalışmaları için toplamda 479 katılımcıya ulaşılmıştır. Doğrulayıcı Faktör Analizi sonucunda elde edilen bulgular ölçeğin altı faktörlü yapısının doğrulandığını göstermiştir. Yapı geçerliğinin yanı sıra yakınsak ve iraksak geçerlik hesaplamaları da yapılmıştır. CR değerlerinin .84 ile .96 arasında değiştiği, AVE değerlerinin de .52 ile .84 arasında değiştiği görülmüştür. MSV değerlerinin .51 ile .64, ASV değerlerinin .33 ile .50 arasında değiştiği sonucuna ulaşılmıştır. Bu durum ölçeğin yakınsak ve iraksak geçerlik koşullarını taşıdığını göstermektedir. Bunun yanı sıra yürütülen güvenilirlik çalışmaları neticesinde ölçeğin alt boyutlarına ilişkin güvenilirlik katsayısının .83 ile .95 arasında değiştiğini, ölçeğin tamamına ilişkin güvenilirlik katsayısının .96 olduğu görülmüştür. Elde edilen bulgular TİDÖ'nün istatistiksel açıdan geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğu ortaya koymaktadır.

Makale Bilgileri

Araştırma Makalesi

Gönderim Tarihi

13/10/2024

Kabul Tarihi

04/03/2025

Anahtar Kelimeler

Romantik ilişkiler,

Toksik ilişki,

Ölçek uyarlama.

1. Giriş

İnsanlar anne karnından başlayarak, ölüme kadar olan süreçte farklı ilişkiler içerisinde bulunur. Söz konusu ilişkiler temelde insanın hayatta kalabilmesi amacı ile başlar ve ilerleyen yıllarda ilişkilerin niteliği farklı boyutlar alabilir fakat söz konusu bu ilişkilerin insanın varlığı için hayati önem taşıdığı bilinmektedir (Takahashi, 2005). Özellikle ergenlik dönemi ile beraber romantik ilişkilerin de önemi artmaktadır. Öyle ki birçok farklı kuramsal bakış açısı ergenlik ile başlayıp, genç yetişkinlik ve yetişkinlikle devam eden süreçte kimlik kazanımının ve yakın ilişkilerin baskın olduğunu öne sürmektedir. Gerek gelişimsel gerekse sosyal bağlamda ele alındığında bir romantik ilişkiye sahip olmanın tek başına yeterli doyumunu ya da ilişki gereksinimini sağlayamadığı görülmektedir. İlişkinin varlığının yanı sıra, işlevsel yani sağlıklı bir ilişkiye sahip olmakta oldukça önemlidir. Hielscher ve diğerleri (2021) sağlıklı ilişkinin güçlü iletişim ve müzakere becerileri, bakım verme davranışları, kendini ifade etme, saygı, güven, dürüstlük ve adaletle karakterize edildiğini belirtmektedir. Bu bağlamda, ilişkilerde güven duygusunun varlığı da doyum düzeyi yüksek sağlıklı ilişkilerle ilişkilendirilmektedir

* Sorumlu Yazar: Ali Ammar KURT E-mail: aliammarkurt@mersin.edu.tr Adres: Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Türkiye

The copyright of the published article belongs to its author under CC BY 4.0 license. To view a copy of this licence, visit <http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>

(Şensoy vd., 2019). Yürütülen araştırmalar işlevsel bir romantik ilişkinin mental sağlık (Braithwaite ve Holt-Lunstad, 2017), fiziksel sağlık (Braithwaite vd., 2010) ve yaşam doyumu (Roberson vd., 2018) gibi kavramlar üzerinde etkili olduğunu göstermektedir. Bu bağlamda işlevsel bir romantik ilişkinin bireyin yaşam kalitesine önemli ölçüde katkı sunacağı görülmektedir. Ne var ki romantik ilişkiler her zaman işlevsel bir şekilde deneyimlenememekte ve bireylerin yaşantısında sorunlara yol açabilmektedir.

Son dönemde romantik ilişkiler bağlamında yürütülen çalışmalar, değişen ilişki dinamiklerini açıklamaya çalışmaktadır. Özellikle ilişkilene biçim ve kanallarının değiştiği günümüzde, görülen bu yeni yapıların açıklanması gereği ortaya çıkmıştır. Bu yapılardan önemli bir tanesi toksik ilişki olarak isimlendirilen değişkendir. Toksik ilişki kavramı son yıllarda popüler kültürde kendisine sıklıkla yer bulabilen fakat bilimsel bağlamda şimdiye kadar pek araştırılmamış bir kavram olarak görülmektedir. Araştırmacıların daha çok işlevsiz romantik ilişkiler (Cantopher, 2017; Church vd., 2011; Eidelson ve Epstein, 1982; Hamamcı, 2005) ya da ilişkilerde karanlık üçlünün etkisi (Jonason vd., 2012; Koladich ve Atkinson, 2016; Prusik vd., 2021) üzerine odaklanmış olduğu anlaşılmaktadır. Bu çalışmalar her ne kadar işlevsiz ilişkileri açıklamak için farklı perspektifler sunsa da toksik ilişki kavramının etrafında dolaşmakta ve tam olarak kavramın içeriğini yansıtamamaktadır. Özellikle yıkıcı dinamiklere sahip işlevsiz ilişkiler için kullanılan “toksik ilişki” kavramı literatürde farklı şekillerde tanımlanmaktadır. Cory’ye (2021) göre toksik ilişkiler sağlıklı bir ilişkide olması gereken özellikleri taşımayan ilişki biçimleridir. Cory söz konusu bu tanıma açarak söz konusu ilişkilerde “toksik partnerin”, partnerine verdiği duygusal ve fiziksel zararların yer aldığını vurgulamaktadır. Bununla birlikte sağlıklı bir ilişki kişinin özgüvenine ve duygusal enerjisine katkı sağlarken, toksik ilişkiler özgüveni yıkmakta ve bireyin enerjisini tüketmektedir. Forth ve diğerleri’ne (2022) göre psikopatik özellikler, aldatici yetenekler ya da bilişsel uyumsuzluk gibi kişilik özelliklerine sahip bireylerle girilen romantik ilişkiler karşı taraf için toksik ilişki niteliği taşımaktadır. Bir başka deyişle Forth ve diğerleri bazı kişilik özelliklerinin bireylerin ilişkilerinde toksikliğe sebep olduğunu vurgulamaktadır. Solferino ve Tessitore (2021) toksik ilişkiyi iki partnerden birinin diğerine bağımlı olduğu, bir tahakküm ve boyun eğme mekanizmasının tetiklendiği, eşitsizlikle karakterize edilen bir ilişki bozukluğu olarak tanımlamaktadır.

Motz (2014), diğer tanımlardan farklı olarak toksik olanın çiftlerden biri olmadığını aksine “ilişkinin yıkıcı dinamiğinin” toksik olduğunu vurgulamaktadır. Başka bir deyişle Motz’a göre toksik olan bireyler değil, ilişki içerisindeki etkileşimdir. Motz’un tanımına bakıldığında gündelik yaşamda toksik olarak tanımlanan ilişkilerin daha fazla olduğu görülmektedir. Öyle ki çiftler arasındaki ilişkide her ne kadar partnerlerden biri ilişkinin toksik tarafını daha çok besliyor gibi görünse de, diğer partnerin de kabul edici tutumlar sergilediği görülebilmektedir (Graham, 2022). Bununla birlikte aynı tanım içerisinde toksik ilişki içerisinde tekrarlı olarak devam eden karşılıklı yıkıcı ilişki biçimleri vurgulanmaktadır. Bu ilişki biçimleri hakimiyet, manipülasyon, çaresizlik, bencillik, kıskançlık veya reddedilme gibi duygu ve davranışlar içerebilmektedir. Bununla birlikte, toksik bir ilişkide görülen ortak temalardan bir diğeri de, çiftlerin birbirlerine verdiği acıya rağmen, birbirlerine karşı yoğun bir çekim duymasıdır. Söz konusu tanımda toksik ilişkilere ilişkin söylenenlerin ortak noktası bireylerin toksik olmasındansa, ilişki biçiminin ve ilişkideki dinamiğin toksik olmasıdır.

Her ne kadar toksik romantik ilişki tanımları odaklarına aldıkları dinamik bağlamında değişiklik gösteriyor olsa da tanımların ortak noktasının söz konusu ilişkilerin çiftlerden birinin ya da her ikisinin de toksik ilişkilerden gerek yaşantısal gerekse kişisel yönden olumsuz etkilenmeleri olduğu söylenebilir. Lee’ye (2007) göre toksik ilişkiye sahip bireyler çok ciddi tükenmişlik yaşamaktadır. Bunun yanı sıra toksik ilişki içindeki bireylerin sıklıkla güvensizlik yaşadıkları, ilişki içinde hedef gösterildikleri ve sonu gelmeyen çatışmaların içinde oldukları

söylenbilir. Söz konusu etkiler başta ilişkisel sorunlara yol açmakla birlikte bireyin psikolojik, sosyal ve fiziksel alanlarda problemler yaşamasına da sebep olmaktadır (Lee, 2007). Söz konusu etkiler de göz önüne alındığında toksik romantik ilişki kavramının flört şiddeti, duygusal manipülasyon, sevgi bombardımanı gibi kavramları da kapsayan çatı bir kavram olduğu görülmektedir (Graham, 2022). Öyle ki toksik romantik ilişkiler, partnerlerin hayatlarının farklı yönlerden etkilendiği ve bununla birlikte söz konusu diğer kavramlarda yer alan davranışsal, bilişsel ve psikolojik örüntülerin sıklıkla kullanıldığı bir ilişki biçimi olarak görülmektedir.

Yukarıda da ifade edildiği gibi toksik ilişki kavramının gerek popüler kültürde gerekse gündelik yaşamda sıklıkla kullanılmaya başlanması söz konusu kavramın bilimsel düzlemde değerlendirilebilmesi gerekliliğini de ortaya koymaktadır. Özellikle toksik ilişki dinamiklerinin davranışsal çıktılarına odaklanan bir ölçme aracının söz konusu dinamiklere ilişkin önemli bilgiler verebileceği düşünülmektedir. Bu bağlamda son dönemde çift terapistlerinin sıklıkla karşılaştığı bu yapının ve davranışsal örüntülerin bilimsel olarak daha derinlemesine katkı sunabilmesi ve alan uygulayıcılarına yön verebilmesi adına Toksik İlişki Davranışları Ölçeğinin Türkçeye uyarlanma çalışmasının alanyazına önemli katkılar sunacağı düşünülmektedir. Uyarlama çalışması yürütülen bu ölçek ulusal alanyazında var olan ve işlevsiz ilişki örüntülerini ölçmeyi hedefleyen diğer ölçeklerden ilişkinin farklı yönlerini aynı anda kapsaması ve söz konusu işlevsiz örüntülere maruz kalan, bir başka deyişle toksik ilişki kurbanı, bireyin durumunu belirlemeye çalışması noktasında ayrılmaktadır. Bunun yanı sıra ilişki dinamiklerinin çok hızlı değiştiği günümüzde ele alınan yapıların güncel bir şekilde ele alınması hususunda da alanyazında yer alan güncel bir konuya değinmesi ölçeği diğer ölçeklerden ayırtmaktadır. Tüm bu bağlam ve alanyazın ışığında söz konusu araştırmada “Toksik İlişki Davranışları Ölçeği’nin Türkiye Kültürüne göre ya da Türkçeye göre psikometrik özellikleri nasıldır?” sorusuna yanıt aranmaktadır.

2. Yöntem

Bu araştırmanın amacı Toksik İlişki Davranışları Ölçeği’nin (TİDÖ) Türkçe’ye uyarlama çalışmasını yürütmektedir. Ölçek uyarlama çalışmaları farklı bir kültür ve dilde geliştirilmiş olan bir ölçeğin başka kültür ve dillere uyarlanarak, psikometrik çalışmalarının yürütülmesidir (Deniz, 2007; ITC, 2017). Çalışma kapsamında nicel araştırma yöntemlerinden tarama modeli kullanılmıştır.

2.1.Çalışma Grubu

Toksik İlişki Davranışları Ölçeği uyarlama çalışması kapsamında ölçeğin yapı geçerliği ve güvenilirliğini test etmek adına 479 kişiden veri toplanmıştır. Çalışma grubuna ilişkin betimsel istatistikler [Tablo 1](#)’de verilmiştir.

Tablo 1. *Çalışma Grubuna İlişkin Betimleyici İstatistikler*

Cinsiyet	f	%
Kadın	345	72
Erkek	134	28
İlişki Durumu		
Şu an bir ilişkisi yok fakat daha önce olmuş	105	21,9
Şu an bir ilişkisi var	374	78,1
Toplam	479	

* $p < .05$

Çalışma grubunu toplamda 479 katılımcıdan oluşturmaktadır. Bu bireylerin 345'i (%72) kadın, 134'ü ise (%28) erkektir. Katılımcıların yaş aralığı 18 ile 63 yaş arasında değişmekte olup, ortalama yaş 32,13 ($ss=8,66$) olarak belirlenmiştir. Ölçek uyarlama çalışmasına katılan kişilerin, ya mevcut ya da geçmişte en az bir romantik ilişki deneyimi olması şartı aranmaktadır. Katılımcılardan 105'i şu anda bir ilişkisi olmadığını, ancak daha önce bir romantik partneri bulunduğunu belirtirken, 374 kişi ise şu an bir romantik ilişki içinde olduklarını ifade etmektedir.

2.2. Veri Toplama Araçları

Bu bölümde araştırmada kullanılan veri araçlarına ilişkin bilgi verilmiştir.

2.2.1. Kişisel Bilgi Formu

Kişisel bilgi formu araştırmacılar tarafından geliştirilmiştir. Form içerisinde katılımcıların yaşı, cinsiyeti, şu anki ilişki durumu ve geçmiş ilişki durumu sorulmaktadır.

2.2.2. Toksik İlişki Davranışları Ölçeği

Toksik İlişki Davranışları Ölçeği doktora tez çalışması kapsamında Graham (2022) tarafından geliştirilmiştir. Ölçek 6 alt boyut (soyutlama, haklı benmerkezcilik, temkinli davranmak, eleştirme ve aşağılama, gözetim, tutarsız davranışlar sergilemek) ve 32 maddeden oluşmaktadır. Ölçekten en düşük 32 puan alınabilmektedir ve söz konusu bu puan ilişki içerisinde toksik ilişki davranışlarının azlığına işaret etmektedir. Bunun yanı sıra ölçekten alınabilecek en yüksek puan 160 olup puanın artması ilişki içerisinde toksik ilişki davranışlarını sıklıkla görüldüğünü, dolayısıyla toksik ilişki dinamiklerinin ilişki içerisinde yoğun olduğunu göstermektedir. Ölçekten toplam puan alınabildiği gibi, alt boyutlar kendi içerisinde de puanlanmaya uygundur. Orijinal ölçeğe ilişkin iç tutarlık katsayısı bilgisi verilmemekte olup, bu çalışmada ölçeğin Cronbach alfa iç tutarlık katsayısının .95 olduğu görülmektedir. Ölçeğin Türkçeye uyarlanma çalışması kapsamında öncelikle yazardan gerekli izinler alınmış ve ardından uzman görüş formu oluşturulmuştur. Uzman görüş formları Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik alanından 3, İngilizce Öğretmenliği alanından 2 farklı uzmana gönderilmiştir. Uzman dönütleri sonrasında ölçeğin deneme formuna son hali verilmiştir. Dil geçerliği için 3 farklı uzmana (2 Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik, 1 İngilizce Öğretmenliği alanından) gönderilen ölçeğin deneme formuna gelen dönütler neticesinde son hali verilmiş ve yapının doğrulanması için doğrulayıcı faktör analizi yürütülmüştür. Ölçeğin psikometrik sonuçları bulgular bölümünde verilmiştir.

2.3. Verilerin Toplanması

Verilerin toplanabilmesi için öncelikle Mersin Üniversitesi Sosyal ve Beşerî Bilimler Etik Kurulu'na başvuruda bulunularak gerekli izinler alınmıştır. İzinlerin alınmasının ardından son hali verilen nihai form elektronik ortama aktarılarak, söz konusu formun çalışma grubuna katılabilecek bireylere ulaştırılması sağlanmıştır. Çalışmaya katılacak olan bireylerin şu an ya da daha önce en az bir tane romantik ilişki içerisinde olması koşulu aranmıştır. Söz konusu koşulun aranmasının temel sebebi, ölçekte yer alan soruların romantik ilişki yaşantı deneyimlerine yönelik olmasıdır. Elde edilen veriler sonrasında ölçeğin yapı geçerliğini ortaya koyabilmek için gerekli analizler yürütülmüştür.

2.4. Verilerin Analizi

Toksik İlişki Davranışları Ölçeğinin Türkçeye uyarlanması çalışması kapsamında öncelikle elde edilen verilerin yapı geçerliği analizlerine hazır hale getirilmesi için bir dizi işlem gerçekleştirilmiştir. Uyarlama çalışmalarına geçilmeden önce çok değişkenli istatistiklerin varsayımları olan kayıp veri problemi, tekli ve çoklu uç değerler, çoklu bağlantı problemi ve hataların bağımsızlığı test edilmiştir (Tabachnick ve Fidell, 2013). +3 ile -3 Z puanı temel

alınarak incelendiğinde veri setinde herhangi bir tekli uç değerin bulunmadığı görülmektedir. Çoklu uç değerler için Mahalonobis uzaklığı hesaplanmıştır. Kritik değer olan $X^2(32; 0.001) = 62.48$ 'in üzerinde olan 13 gözlem veri setinden çıkartılmış ve toplamda 479 veri ile analiz işlemlerine devam edilmiştir. Ölçek uyarlama çalışmasına ilişkin veri setinde herhangi bir çoklu bağlantı problemi olmadığı görülmüştür. Geçerlik ve güvenilirlik analizleri, öncelikle deneme uygulamasından elde edilen verilerle açımlayıcı faktör analizi (AFA) yapılarak ölçeğin yapısının ortaya konmasını, ardından bu yapının doğrulanması amacıyla yeni bir veri setiyle doğrulayıcı faktör analizinin (DFA) gerçekleştirilmesini ve güvenilirlik için iç tutarlık (örneğin Cronbach alfa) ile test-tekrar test yöntemlerinin uygulanmasını kapsayan bir süreçtir (Acar vd., 2025). Varsayımlar test edildikten sonra ölçeğin yapı geçerliğini ortaya koyacak olan doğrulayıcı faktör analizi yürütülmüş ve söz konusu geçerliği test ederken ki-kare/sd, RMSEA, CFI, SRMR, GFI, AGFI, NFI ve NNFI uyum indeksleri göz önünde bulundurulmuştur (ITC, 2017). Söz konusu indeksler için **Tablo 2**'de verilen ölçütler baz alınmıştır.

Tablo 2. Çok Değişkenli İstatistiklerde Uyum İndeksleri Kriterleri

	X^2/sd	GFI	AGFI	NNFI	NFI	CFI	RMSEA	SRMR
Mükemmel Uyum	<3	<90	<95	>.95	>.95	>.95	<.05	<.05
İyi Uyum	<5	<85	<85	<90	<90	<90	<.08	<.08

(Brown, 2006; Hu ve Bentler, 1999; Kelloway, 1989; Sümer, 2000; Tabachnick ve Fidell, 2013)

3. Bulgular

Bu başlık altında Toksik İlişki Davranışları Ölçeği'nin yapı geçerliği, güvenilirlik bulgularına ve ölçeğin puanlanmasına ilişkin bilgiler verilmiştir.

3.1. Toksik İlişki Davranışları Ölçeği'nin Yapı Geçerlik Bulguları

Toksik İlişki Davranışları Ölçeği'nin yapı geçerliğini ortaya koyabilmek için doğrulayıcı faktör analizi yürütülmüştür. Analiz sonrasında elde edilen uyum indeksleri incelendiğinde uyum iyiliğinin yani Ki-kare/serbestlik derecesinin ($x^2/sd=3,32$) mükemmel uyum ortaya koyduğu görülmektedir. Ayrıca normlaştırılmış ve normlaştırılmamış uyum indekslerinin (NFI ve NNFI) mükemmel uyum (NFI= .98; NNFI= .98) ortaya koyduğu sonucuna ulaşılmıştır. Benzer şekilde SRMR (Standardized Root Mean Square Residuals) değerinin de (SRMR= .04) mükemmel uyum gösterdiği; GFI ve AGFI'nin iyi uyum (.84; .81) ortaya koyduğu görülmektedir. RMSEA değeri de (.07) modelin iyi uyum gösterdiğini ortaya koymaktadır. Ölçeğin yapı geçerliği çalışmaları kapsamında elde edilen uyum indeksleri **Tablo 3**'te verilmiştir. Buraya araştırma makaleleri için bulgular kısmı eklenmeli ve yukarıdaki önerilere dikkat edilmelidir.

Tablo 3. Toksik İlişki Davranışları Ölçeği'ne İlişkin Uyum İndeksleri

Model	X^2	X^2/sd	GFI	AGFI	NNFI	NFI	CFI	RMSE A	SRMR
Altı Faktörlü Model	1483	3,32	.84	.81	.98	.98	.98	.07	.04
Mükemmel Uyum		<3	<90	<95	>.95	>.95	>.95	<.05	<.05
İyi Uyum		<5	<85	<85	<90	<90	<90	<.08	<.08

Geçerlik için sadece yapısal uygunluk değil, yakınsak ve ıraksak geçerliklerin de test edilmesi oldukça önemlidir. Yakınsak geçerlik aynı faktör altında yer alan ifadelerin faktör ile ilişkilerini

açıklarken, ıraksak geçerlik söz konusu ifadelerin diğer faktörlerle olabildiğince az ilişki ortaya koymasını açıklamaktadır (Yaşlıoğlu, 2017). Bu nedenle doğrulayıcı faktör analizi bulgularına dayanarak yakınsak ve ıraksak geçerlilik ve CR değerleri de hesaplanmıştır. Yapı geçerliliği için yakınsak ve ıraksak geçerlik koşulları (Fornell ve Larcker, 1981) incelenmiştir. Yakınsak geçerlik için, ölçeğin AVE (Ortalama Varyans Açıklananı) ve CR (Birleşik Güvenilirlik) değerleri hesaplanmıştır.

Elde edilen sonuçlar, ölçeğin CR değerlerinin (Soyutlama=.93; Haklı Benmerkezcilik=.90; Temkinli Davranmak=.84; Eleştirme ve Aşağılama=.91; Gözetim=.90; Tutarsız Davranış Sergilemek=.96) AVE'den (Soyutlama=.74; Haklı Benmerkezcilik=.64; Temkinli Davranmak=.52; Eleştirme ve Aşağılama=.67; Gözetim=.52; Tutarsız Davranış Sergilemek=.83) büyük olduğunu ve yakınsak geçerlik koşullarını karşıladığını göstermektedir. Ayrıca, ıraksak geçerlik için Maksimum Paylaşılan Varyans (MSV) ve Ortalama Paylaşılan Varyans (ASV) değerleri hesaplanmıştır.

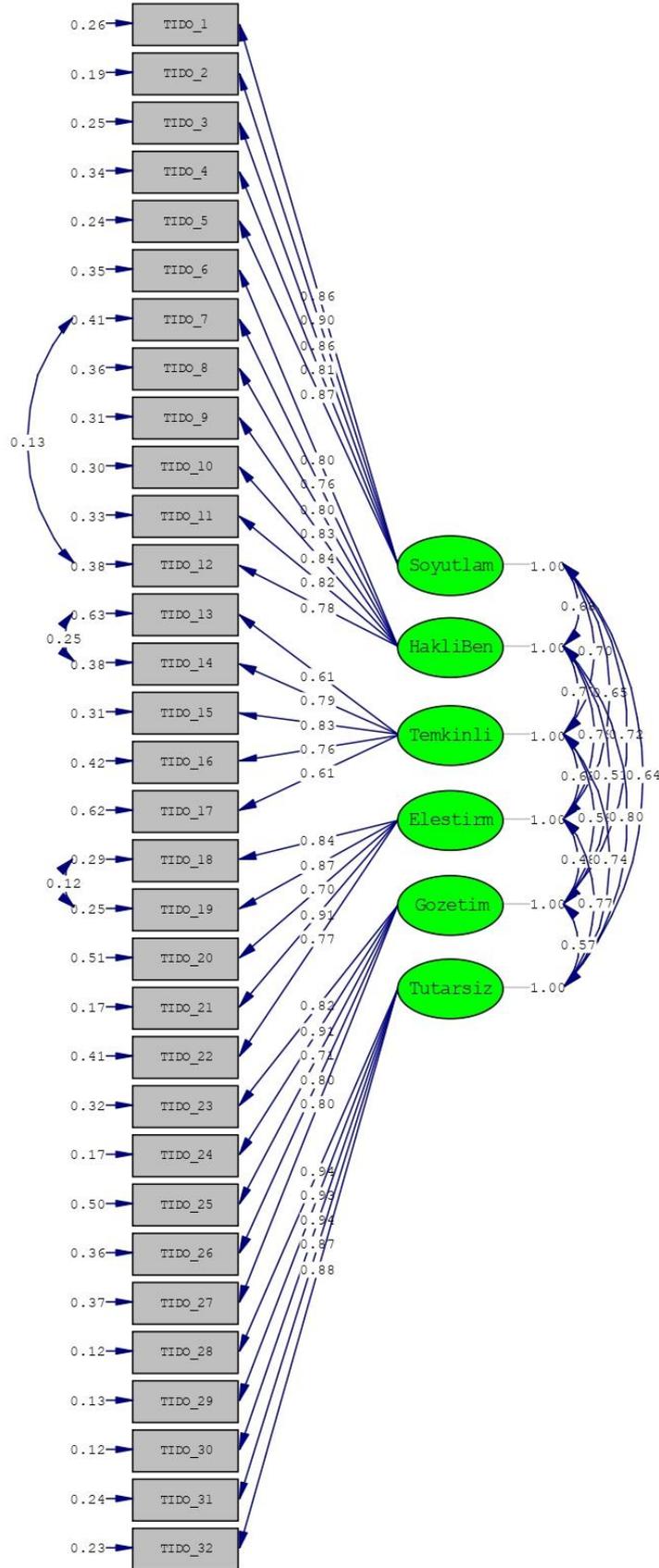
Alt faktörlerden, soyutlanma alt faktörü için MSV değeri .51, ASV değeri .46; haklı benmerkezcilik alt faktörü için MSV değeri .64, ASV değeri .46; temkinli davranmak alt faktörü için MSV değeri .54, ASV değeri .46; eleştirme ve aşağılama alt faktörü için MSV değeri .59, ASV değeri .43; gözetim alt faktörü için MSV değeri .51, ASV değeri .33 ve son olarak tutarsız davranış sergilemek alt faktörü için MSV değeri .64, ASV değeri .50 olarak bulunmuştur. ıraksak geçerlik koşulları olan MSV ve ASV değerlerinin, AVE değerinden daha düşük olduğu ve ölçeğin ıraksak geçerlik koşullarını karşıladığı gözlemlenmiştir. Ölçeğe ilişkin CR, AVE, MSV ve ASV değerleri **Tablo 4**'te verilmiştir.

Tablo 4. Toksik İlişki Davranışları Ölçeği alt faktörlerine ilişkin CR, AVE, MSV ve ASV değerleri

Alt Faktör	CR	AVE	MSV	ASV
Soyutlama	.93	.74	.51	.46
Haklı Benmerkezcilik	.90	.64	.64	.46
Temkinli Davranmak	.84	.52	.54	.46
Eleştirme ve Aşağılama	.91	.67	.59	.43
Gözetim	.90	.52	.51	.33
Tutarsız Davranış Sergileme	.96	.83	.64	.50
Kriterler	CR>.70	AVE>.50 CR>AVE	MSV<AVE	ASV<AVE

Yürütülen yapı geçerlik analizleri sonrasında Toksik İlişki Davranışları Ölçeği'ne ilişkin ölçme modeli **Şekil 1**'de verilmiştir.

Şekil 1. Toksik İlişki Davranışları Ölçeği'ne İlişkin Altı Faktörlü Model ve Standardize Edilmiş Katsayılar

Ölçeğe ilişkin ölçme modeli ele alındığında üç farklı modifikasyonun yapıldığı görülmektedir. Söz konusu modifikasyonlar 7 ile 12. madde, 13 ile 14. madde ve son olarak 18 ve 19. madde arasında yapılmıştır. Aynı faktör altında benzer yapıları ölçen maddeler arasında modifikasyon yapılabilmektedir (Tabachnick ve Fidell, 2013). Ölçme modeline ilişkin modifikasyonlar incelendiğinde de benzer yapılar altındaki maddeler arasında modifikasyon yapıldığı görülmektedir.

3.2. Toksik İlişki Davranışları Ölçeği'nin Güvenirlik Bulguları

Toksik İlişki Davranışları Ölçeği'ne ilişkin güvenirlik bulguları için ölçeğe ilişkin Cronbach alfa katsayıları elde edilmiştir. Elde edilen Cronbach alfa katsayıları [Tablo 5](#)'te verilmiştir.

Tablo 5. Toksik İlişki Davranışları Ölçeği'ne Ait Cronbach Alfa Katsayıları

Faktörler	Madde Sayısı	Cronbach α
Soyutlama	5	.92
Haklı Benmerkezcilik	7	.90
Temkinli Davranmak	5	.83
Eleştirme ve Aşağılama	5	.90
Gözetim	5	.85
Tutarsız Davranışlar Sergilemek	5	.95
Toksik İlişki Davranışları Ölçeği	32	.96

Ölçeğin alt boyutlarına ilişkin güvenirlik katsayıları sırasıyla “soyutlama” alt boyutu için .92, “haklı benmerkezcilik” alt boyutu için .90, “temkinlik davranmak” alt boyutu için .83, “eleştirme ve aşağılama” alt boyutu için .90, “gözetim” alt boyutu için .85 ve son olarak “tutarsız davranış sergilemek” alt boyutu için .95 olarak elde edilmiştir. Kılıç'a (2021) göre Cronbach alfa katsayısının .70 üzerinde olması ölçeğin güvenilir bir ölçek olduğuna işaret etmektedir.

3.3. Toksik İlişki Davranışları Ölçeği'nin Puanlanması

Toksik İlişki Davranışları Ölçeği 1 ile 5 arasında puanlanana likert tipi bir ölçektir. Ölçekte puanlama 1 (hiç), 2 (nadiren), 3 (bazen), 4 (sık sık) ve 5 (her zaman) şeklinde yapılmaktadır. Ölçekten alınabilecek en düşük puan 32 olup, en yüksek puan 160'tır. Ölçekte toplam 6 alt boyut bulunmaktadır. Bu alt boyutlar sırasıyla “Soyutlama” (1,2,3,4 ve 5. maddeler), “Haklı Benmerkezcilik” (6,7,8,9,10,11 ve 12. maddeler), “Temkinli Davranmak” (13,14,15,16 ve 17. maddeler), “Eleştirme ve Aşağılama” (18,19,20,21 ve 22. maddeler), “Gözetim” (23,24,25,26 ve 27. maddeler), “Tutarsız Davranışlar Sergilemek” (28,29,30,31 ve 32. Maddeler) şeklindedir. Ölçekte ters puanlanan madde yer almamaktadır. Ölçekten elde edilen toplam puan ilişki içerisindeki toksik ilişki davranışlarının yoğunluğuna işaret etmektedir. Ölçek alt boyutlarından da toplam puanlar elde edilebilmektedir.

4. Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Bu çalışma kapsamında yürütülen analizler, Toksik İlişki Davranışları Ölçeğinin Türkçeye uyarlanmış versiyonunun geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğunu göstermektedir. Yapılan faktör analizleri sonucunda ölçeğin özgün yapısının korunduğu ve psikometrik özelliklerinin yeterli düzeyde olduğu bulunmuştur. Elde edilen bulgular Graham'ın (2022) yürüttüğü orijinal ölçek geliştirme çalışmasındaki bulgularla büyük ölçüde tutarlıdır. Ölçeğin faktör yapısının benzer şekilde korunduğu ve alt boyutlarının orijinal çalışmada da vurgulanan toksik ilişki dinamikleriyle örtüştüğü görülmektedir. Toksik ilişki olgusu popüler kültürde çok uzun süredir var olan fakat psikoloji alanında yürütülen çalışmalarda kendisine çok az yer bulabilen bir olgu

olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu çalışma kapsamında Graham (2022) tarafından geliştirilen Toksik İlişki Davranışları Ölçeğinin Türkçeye uyarlama çalışmaları yürütülmüştür. Toksik ilişki temelde bireye duygusal, bilişsel ve fiziksel katkı sunması beklenen fonksiyonel bir ilişkinin tam aksine bireye zarar veren bir ilişki olarak tanımlanabilir (Cory, 2021). Literatürde söz konusu ilişkinin bireylerden kaynaklandığını (Cory, 2021; Forth vd., 2022) savunan görüşler olmakla birlikte iki kişinin oluşturduğu ilişki dinamiklerinin toksikliğe sebep olduğunu öne süren görüşler de (Motz, 2014) yer almaktadır. Kaynağından bağımsız olarak toksik ilişkilerin belirli davranışsal çıktıları olduğu görülmektedir. Söz konusu bu davranışlara, bu araştırmada uyarlama çalışması yürütülen Toksik İlişki Davranışları Ölçeği kapsamında sıklıkla vurgu yapılmaktadır. Uyarlama çalışması yürütülen ölçek toplamda 6 farklı alt boyuttan oluşmaktadır. Bu alt boyutlar sırasıyla “soyutlama”, “haklı benmerkezcilik”, “temkinlik davranmak”, “eleştirme ve aşağılama”, “gözetim” ve “tutarsız davranış sergilemek” olarak isimlendirilmiştir.

Toksik ilişki literatürü oldukça yeni olduğundan söz konusu olguyu daha çok ilişkili kavramlar ile açıklayan çalışmalar olduğu görülmektedir. Alanyazın incelendiğinde flört/ilişki şiddeti, istismar döngüsü (cycle of abuse), travmatik ilişkilene, ilişki bağımlılık, B kümesi kişilik bozuklukları (antisosyal kişilik bozuklukları, narsistik kişilik bozuklukları, sınırda kişilik bozuklukları), duygusal manipülasyon (gaslighting) gibi kavramların toksik ilişki olgusunu besleyen ve bireylerin kurduğu ilişkileri toksik olarak tanımlamaya yarayan kavramlar olduğu görülmektedir. Bu kavramlar toksik ilişkileri açıklarken sıklıkla karşımıza çıkan kavramlardır. Örneğin ölçeğin alt boyutlarından olan eleştirme ve aşağılama alt boyutunda “Eşim kendimi değersiz hissettirecek şeyler söyler.” ya da “Eşim beni aşağılar” gibi maddeler yer almaktadır. Bu maddeler toksik ilişkiyi anlatırken sıklıkla atıfta bulunulan ilişki şiddetine dikkat çekmektedir. Öyle ki ilişki/flört şiddeti fiziksel olabildiği kadar, psikolojik şiddet olarak da karşımıza çıkmaktadır. İlişki içerisindeki şiddet farklı formlarda olmakla birlikte benzer çıktılara sebep olmaktadır. Alanyazın incelendiğinde ilişki şiddetinin anksiyete, depresyon, antisosyal davranışlar ve hatta intihar düşünceleri gibi çıktılara sahip olduğu görülmektedir (Foshee vd., 2013). Bu çalışma kapsamında Türkçeye uyarlama çalışması yapılan Toksik İlişki Davranışları Ölçeğinin eleştirme ve aşağılama ile gözetim alt boyutu olmak üzere farklı alt boyutlarının söz konusu şiddete ilişkin davranışları ölçtüğü söylenebilir. Bunun yanı sıra toksik ilişkilerin temel dinamiklerinden bir diğeri ilişki bağımlılık olarak karşımıza çıkmaktadır. Özellikle toksik ilişkilerin sürdürülmesine sebep olan “ilişkisel bağlar”ın güçlenmesine öncülük eden ilişki bağımlılık bireylerin ilişki içerisinde çok yoğun fiziksel temas, yoğun kıskançlık ya da sahiplenme gibi davranışlar ortaya koymasına sebep olmaktadır.

Toksik İlişki Davranışları Ölçeğinin bağımlılık davranışlarını besleyen maddeleri olduğu görülmektedir. Örneğin haklı benmerkezcilik alt boyutunda yer alan “Her şey eşimin istekleri etrafında şekillenir.” gibi maddeler bireylerin partnerlerine olan işlevsiz bağımlılıklarını ortaya koymayı hedeflemektedir. Bunun yanı sıra söz konusu davranış örüntülerinin sadece bu davranışı besleyen partnerden değil, bağımlılık duyulan partnerden de kaynaklı olabileceğinin bilinmektedir (Graham, 2022). Bu durum toksik ilişkileri açıklamakta kullanılan ve birlikte ele alınan bir diğeri değişken olan B kümesi kişilik bozukluklarını işaret etmektedir. APA’ya (2013) göre kişilik bozukluğu olan bireyler kalıcı uyumsuz düşünme, duygulanım ve davranış kalıplarına sahiptir. DSM V-TR’te (2013) yer alan alan kişilik bozuklukları A-B-C Küme bozukluklar olarak ele alınmaktadır. B kümesi kişilik bozuklukları daha çok kişilerarası ilişkilerle ilintilidir ve B kümesi kişilik bozukluğuna sahip bireylerin toksik ilişkiler yaşamasının çok daha olası olduğu söylenebilir. Bu küme altında antisosyal kişilik bozukluğu, narsistik kişilik bozukluğu gibi farklı tipte bozukluklar yer almaktadır. Toksik İlişki Davranışları Ölçeğinde yer alan tutarsız davranış sergilemek alt boyutunun özellikle bu tür kişilik bozuklukları ile ilişkili olabileceği söylenebilir. Öyle ki bu alt boyut içerisindeki “Eşimin

davranışları bir sıcak bir soğuktur.” ya da “Eşim bir an bana çok âşıkmiş hemen sonrasında benden nefret edermiş gibi davranır.” gibi maddeler bireylerin, partnerlerine ilişkin tutarsız davranışları raporlamasını gerektirmektedir. Özellikle B kümesi kişilik bozukluğuna sahip bireylerin duygu düzenlemede (Lay, 2019) sıkıntılar yaşadığı bilinmektedir. Ölçeğin bu durumu farklı maddelerle ölçmeye çalıştığı söylenebilir. Benzer şekilde Timmerman ve Emmelkamp’ın (2006) yürüttükleri çalışmada B kümesi kişilik bozukluklarına sahip bireylerin A ve C kümesi bozukluğa sahip bireylere kıyasla bağlanma ile ilişkisinin düşük olduğunu ortaya koymuştur. Bu sonuçtan hareketle Toksik İlişki Davranışları Ölçeğinin B kümesi kişilik bozukluklarının ilişkilere yansımalarına ilişkin ipuçları verebileceği söylenebilir.

Toksik ilişki dinamiklerini ortaya çıkaracağı düşünülen bir diğer yapı ise duygusal manipülasyondur. Uyarılma çalışması yürütülen ölçeğin neredeyse her alt boyutunda duygusal manipülasyona ilişkin maddeler yer almaktadır. Duygusal manipülasyon bireyi, kendi akıl sağlığını veya gerçekliğini sorgulayacak derecede psikolojik olarak manipüle etmek olarak tanımlanmaktadır. Duygusal manipülasyona maruz kalan kişi, ilişkisinde kendini sürekli eksik hissetmekte, yaptığı şeylerin yanlış olduğunu düşünmekte ve bu tepkilerin kendi sorumluluğunda olduğuyula ilgili suçlanabilmektedir. Duygusal manipülasyon uygulayanlar “Aşırı tepki veriyorsun”, Fazla alıngansın” “Her şeyi kafanda kuruyorsun” gibi cümleler kurmakta ve psikolojik manipülasyon uyguladıkları kişide kontrol sahibi olmaya ve yaşananların karşısındaki kişiden kaynaklı olduğuna inandırmaya çalışmaktadır. Toksik İlişki Davranışları ölçeği de bu yapıları ortaya koyabilecek maddelere sahiptir. Örneğin; “Eşim suçlanmamak için olayları çarpıtır.” ya da “Eşimi kızdıracak şeyler yapmaktan korkarım.” gibi maddeler farklı alt boyutlar altında olsalar bile duygusal manipülasyonu ortaya çıkarmaya yarayacak maddeler olarak görülmektedir. Popüler kültürde sıklıkla kullanılan bu kavramlar işlevsiz ve bireylere gerek duygusal gerekse fiziki zarar verebilme ihtimali olan romantik ilişki davranışlarını açıklamaktadır oysa toksik ilişki kavramı bir çatı kavram olarak karşımıza çıkmakta ve tüm bu değişkenleri kapsamaktadır.

Sonuç olarak Toksik İlişki Davranışları Ölçeğinin ölçmeye çalıştığı yapıya ilişkin güçlü ve kapsamlı maddeleri olduğu, söz konusu yapının daha önce farklı çalışmalarda geçerliğinin ortaya konduğu söylenebilir. Yürütülen bu çalışmada elde edilen bulgular da Toksik İlişki Davranışları Ölçeğinin Türkçeye uyarılma çalışmasının istendik sonuçlar ortaya koyduğunu göstermektedir. Ölçeğin alt boyutlarına ilişkin güvenilirlik katsayıları sırasıyla “soyutlama” alt boyutu için .92, “haklı benmerkezcilik” alt boyutu için .90, “temkinlik davranmak” alt boyutu için .83, “eleştirme ve aşağılama” alt boyutu için .90, “gözetim” alt boyutu için .85 ve son olarak “tutarsız davranış sergilemek” alt boyutu için .95 olarak elde edilmiştir. Söz konusu bulgular ve alanyazın ışığında, uyarılma çalışması yapılan ölçeğin istatistiksel açıdan geçerli ve güvenilir bir ölçek olduğu söylenebilir.

Bu bağlamda söz konusu ölçek çiftlerle çalışan ruh sağlığı uzmanları, uygulayıcılar, bu konuda betimsel çalışma yapmak isteyen araştırmacılar için önemli bir ölçme aracı olarak değerlendirilebilir. Gelecekteki araştırmalarda, ölçeğin farklı kültürel bağlamlarda geçerliliğinin test edilmesi önerilmektedir. Özellikle, bireyci ve toplulukçu kültürler arasında toksik ilişki davranışlarının farklılaşabileceği göz önünde bulundurulmalıdır. Bunun yanı sıra, ölçeğin ölçüt geçerliği çalışmalarının yapılması, özellikle toksik ilişkiyle ilişkili olduğu düşünülen değişkenlerle (örneğin, bağlanma stilleri, psikolojik iyi oluş, kişilik özellikleri) karşılaştırmalı analizler gerçekleştirilmesi faydalı olacaktır. Ayrıca, ölçeğin klinik örneklerde de test edilerek psikopatoloji ile ilişkilerinin incelenmesi, ruh sağlığı profesyonellerinin toksik ilişki davranışlarını daha iyi değerlendirmesine katkı sağlayabilir. Toksik ilişki davranışları toplumsal cinsiyet rolleri ile yakından ilişkili olup bu araştırmada da gönüllü katılımcıların büyük kısmının kadınlardan oluştuğu görülmektedir. Bu durum araştırma kapsamında uyarılma çalışması yapılan ölçeğin genellenebilirliği açısından bir sınırlık olarak

değerlendirilebilir. Literatürde, kadınların toksik ilişki deneyimlerini bildirme olasılığının daha yüksek olduğu belirtilmektedir (Motz, 2014). Ancak, erkeklerin ve diğer toplumsal cinsiyet kimliklerine sahip bireylerin de bu tür ilişki dinamiklerini nasıl deneyimlediğini anlamak için daha dengeli örneklerle çalışmalar yürütülmesi gerekmektedir. Ölçeğin ortaya koyduğu yapı incelendiğinde, bu yapıyı değerlendiren ya da ölçen bir aracın olmadığı gözlemlenmiş olup, bunun sonucunda ölçüt bağıl geçerlik çalışması yürütülemediği görülmüştür. Bu durum da çalışmanın farklı bir sınırlılığı olarak görülebilir.

Bilgilendirme

Bu çalışma birinci yazarın ikinci yazar danışmanlığında yürüttüğü doktora tezinden türetilmiştir.

Etik Kurul İzin Bilgisi

Bu araştırma, Mersin Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik kurulununun 29/08/2023 tarihli 187 sayılı kararı ile alınan izinle yürütülmüştür.

Yazar Çıkar Çatışması Bilgisi

Yazarların beyan edeceği bir çıkar çatışması yoktur.

Yazar Katkısı

Ali Ammar Kurt: Çalışmanın tasarlanması, giriş ve yöntemin yazılması, verilerin analiz edilmesi, Bülent Gündüz: Tartışma ve sonucun yazılması, makalenin genel düzenlemelerin yapılması

Orcid

Ali Ammar Kurt <https://orcid.org/0000-0001-8904-8091>

Bülent Gündüz <https://orcid.org/0000-0002-8451-816X>

KAYNAKÇA

- Acar Güvendir, M., Kılıç, A. F. ve Özer Özkan, Y. (2025). Ölçek Seçiminde Arayış: Doğru Ölçeği Bulma Yolculuğu. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*(64), 338-373. <https://doi.org/10.9779/pauefd.1501330>
- American Psychiatric Association. (2013). *Diagnostic and statistical manual of mental disorders* (5th ed.). <https://doi.org/10.1176/appi.books.9780890425596>
- Braithwaite, S., & Holt-Lunstad, J. (2017). Romantic relationships and mental health. *Current Opinion in Psychology*, 13, 120-125.
- Braithwaite, S. R., Delevi, R., & Fincham, F. D. (2010). Romantic relationships and the physical and mental health of college students. *Personal relationships*, 17(1), 1-12.
- Brown, T. A. (2006). *Confirmatory factor analysis for applied research*. Guilford Publications.
- Cantopher, T. (2017). *Toxic people: Dealing with dysfunctional relationships*. Hachette UK.
- Church, M. A., Kohlert, J. G., & Brooks, C. I. (2011). *The dysfunctional relationships of givers and takers: an analysis of toxic chemistries*. Author House.
- Cory, T. L. (2021). *Toxic relationships: What they are and 8 types of toxic individuals*. www.healthscopemag.com/health-scope/toxicrelationships/ adresinden erişildi.
- Deniz, Z. (2007). Psikolojik ölçme aracı uyarlama. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 40(1), 1-16.

- Eidelson, R. J., & Epstein, N. (1982). Cognition and relationship maladjustment: Development of a measure of dysfunctional relationship beliefs. *Journal Of Consulting And Clinical Psychology, 50*(5), 715.
- Fornell, C., & Larcker, D.F. (1981). Evaluating structural equation models with unobservable variables and measurement error. *Journal of Marketing Research, 48*, 39–50.
- Forth, A., Sezlik, S., Lee, S., Ritchie, M., Logan, J., & Ellingwood, H. (2022). Toxic relationships: The experiences and effects of psychopathy in romantic relationships. *International Journal Of Offender Therapy And Comparative Criminology, 66*(15), 1627-1658.
- Foshee, V. A. McNaughton Reyes, H. L., Gottfredson, N.C., Chang, L.Y., & Ennett, S.T. (2013). A longitudinal examination of psychological, behavioral, academic, and relationship consequences of dating abuse victimization among a primarily rural sample of adolescents. *Journal of Adolescent Health, 53*, 723-729
- Graham, C. (2022). *Demystifying toxic romantic relationships: Identifying behaviors and post-breakup outcomes* (Order No. 29069416). Available from ProQuest Dissertations & Theses Global. (2672024854).
- Hamamcı, Z. (2005). Dysfunctional relationship beliefs in marital satisfaction and adjustment. *Social Behavior And Personality: An International Journal, 33*(4), 313-328.
- Hielscher, E., Moores, C., Blenkin, M., Jadambaa, A., & Scott, J. G. (2021). Intervention programs designed to promote healthy romantic relationships in youth: A systematic review. *Journal of Adolescence, 92*, 194-236.
- Hu. L. & Bentler, P. M. (1999). Cutoff criteria for fit indices in covariance structure analysis: Conventional criteria versus new alternatives. *Structural Equation Modeling, 6*, 1-55.
- International Test Commission. (2017). *The ITC Guidelines for Translating and Adapting Tests (Second edition)*.
- Jonason, P. K., Luevano, V. X., & Adams, H. M. (2012). How the Dark Triad traits predict relationship choices. *Personality and Individual Differences, 53*(3), 180-184.
- Kelloway, K. E. (1989). *Using lisrel for structural equation modeling: A researcher's guide*. Sage
- Kılıç, S. (2021). Cronbach'ın alfa güvenilirlik katsayısı. *Journal of Mood Disorder. (JMood)*, 6(1), 47-48. <https://doi.org/10.5455/jmood.20160307122823>
- Koladich, S. J., & Atkinson, B. E. (2016). The dark triad and relationship preferences: A replication and extension. *Personality and Individual Differences, 94*, 253-255.
- Lay, G. (2019). Understanding relational dysfunction in borderline, narcissistic, and antisocial personality disorders: Considerations, presentation of three case studies, and implications for therapeutic intervention. *Psychology Research, 9*(8). <https://doi.org/10.17265/2159-5542/2019.08.001>
- Lee, M. (2019). *7 Alarming Signs that You are in a Toxic Relationship*. Freedom Bound Publishing.
- Motz, A. (2014). *Toxic couples: The psychology of domestic violence*. Routledge.
- Prusik, M., Konopka, K., & Kocur, D. (2021). Too many shades of gray: The Dark Triad and its linkage to coercive and coaxing tactics to obtain sex and the quality of romantic relationships. *Personality and Individual Differences, 170*, 110413.

- Roberson, P. N., Norona, J. C., Lenger, K. A., & Olmstead, S. B. (2018). How do relationship stability and quality affect wellbeing? Romantic relationship trajectories, depressive symptoms, and life satisfaction across 30 years. *Journal of Child and Family Studies*, 27, 2171-2184.
- Solferino, N., & Tessitore, M.E. (2021). Human Networks and Toxic Relationships. *Mathematics*, 9, 2258.
- Sümer, N. (2000). Yapısal eşitlik modelleri. *Türk Psikoloji Yazıları*, 3(6), 49-74.
- Şensoy, G., Asıcı, E. ve İkiz, F. E. (2019). İlişki Doyumunun Mükemmeliyetçilik ve Güven Aracılığıyla Yordanması. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (46), 230-249. <https://doi.org/10.9779/pauefd.454315>
- Tabachnick, B. G. ve Fidell, L. S. (2013). *Using multivariate statistics* (6th ed.). Pearson.
- Takahashi, K. (2005). Toward a Life Span Theory of Close Relationships: The Affective Relationships Model. *Human Development*, 48(1-2), 48–66. doi:10.1159/000083215
- Timmerman, I. G., & Emmelkamp, P. M. (2006). The relationship between attachment styles and Cluster B personality disorders in prisoners and forensic inpatients. *International Journal of Law and Psychiatry*, 29(1), 48-56.
- Yaşlıoğlu, M. M. (2017). Sosyal bilimlerde faktör analizi ve geçerlilik: Keşfedici ve doğrulayıcı faktör analizlerinin kullanılması. *İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi Dergisi*, 46, 74-85.

Toxicity, Destructive Face of Relationships: Adaptation of the Toxic Relationship Behavior Scale into Turkish

Ali Ammar KURT^{1*}, Bülent GÜNDÜZ¹

¹Mersin University, Faculty of Education, Department of Educational Sciences, Türkiye

Abstract: *In this study, the Toxic Relationship Behaviors Scale (TRBS), which measures the patterns of toxic behaviors frequently expressed in today's romantic relationships, was adapted into Turkish. The TRBS, which consists of 32 items and 6 subscales developed by Graham (2022), was first translated into Turkish by sending it to 5 different experts for language validity studies. The language validity studies of the scale translated into Turkish were completed with 4 experts through re-translation. The final form was created by the researchers and a total of 479 participants were reached for construct validity studies. The findings obtained as a result of Confirmatory Factor Analysis showed that the six-factor structure of the scale was confirmed. In addition to construct validity, convergent and divergent validity calculations were also performed. It was observed that CR values ranged between .84 and .96 and AVE values ranged between .52 and .84. It was concluded that MSV values ranged between .51 and .64 and ASV values ranged between .33 and .50. This shows that the scale meets the convergent and divergent validity conditions. In addition, as a result of the reliability studies, it was seen that the reliability coefficients for the subscales of the scale ranged between .83 and .95, and the reliability coefficient for the whole scale was .96. The findings revealed that the TRBS is a statistically valid and reliable measurement tool.*

Article Details

Research Article

Received

13/10/2024

Accepted

04/03/2025

Keywords

Romantic relationships,
Toxic relationships,
Scale adaptation.

1. Introduction

From the womb to death, individuals engage in various relationships throughout their lives. These relationships primarily begin as a means of survival, and as years progress, their nature may evolve in different dimensions. Nonetheless, these relationships are known to be vital for human existence (Takahashi, 2005). The importance of romantic relationships, in particular, increases during adolescence. Many theoretical perspectives argue that identity formation and the development of close relationships become prominent in the period that begins with adolescence and extends through emerging adulthood. From both developmental and social standpoints, merely being in a romantic relationship does not suffice to meet one's relational needs or provide adequate satisfaction. Beyond the mere existence of a relationship, having a functional and healthy one is crucial. According to Hielscher *et al.* (2021), healthy relationships are characterized by strong communication and negotiation skills, caregiving behaviors, self-

* *Corresponding Author:* Ali Ammar KURT *E-mail:* aliammarkurt@mersin.edu.tr *Address:* Mersin University, Faculty of Education, Türkiye.

The copyright of the published article belongs to its author under CC BY 4.0 license. To view a copy of this licence, visit <http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>

expression, respect, trust, honesty, and fairness. In this context, the presence of trust in romantic relationships is also associated with healthy relationships characterized by high levels of satisfaction (Şensoy *et al.*, 2019). Research has shown that a functional romantic relationship positively affects concepts such as mental health (Braithwaite & Holt-Lunstad, 2017), physical health (Braithwaite *et al.*, 2010), and life satisfaction (Roberson *et al.*, 2018). Accordingly, it is evident that a functional romantic relationship significantly contributes to an individual's quality of life. However, romantic relationships are not always experienced functionally and can lead to problems in individuals' lives.

Recent studies on romantic relationships have aimed to explain changing relational dynamics. Particularly in today's world, where the forms and channels of connection have transformed, there arises a need to explain these new relational structures. One such structure is the phenomenon referred to as "toxic relationships." Although the concept of toxic relationships has become quite prevalent in popular culture in recent years, it has not been widely explored in the scientific literature. Most researchers have focused instead on dysfunctional romantic relationships (Cantopher, 2017; Church *et al.*, 2011; Eidelson & Epstein, 1982; Hamamcı, 2005) or the effects of the Dark Triad in relationships (Jonason *et al.*, 2012; Koladich & Atkinson, 2016; Prusik *et al.*, 2021). While these studies offer various perspectives to explain dysfunctional relationships, they tend to orbit the concept of toxic relationships without capturing its full essence. Especially in cases of dysfunctional relationships marked by destructive dynamics, the term "toxic relationship" is used, though its definition varies across the literature. According to Cory (2021), toxic relationships lack the features of a healthy relationship. Cory elaborates that such relationships involve emotional and physical harm inflicted by the "toxic partner." While healthy relationships contribute to a person's self-confidence and emotional vitality, toxic relationships erode self-confidence and drain one's energy. According to Forth *et al.*, (2022), romantic relationships involving individuals with traits such as psychopathy, deceptive abilities, or cognitive dissonance are toxic for the other party. In other words, certain personality traits are believed to give rise to toxicity in relationships. Solferino and Tessitore (2021) define toxic relationships as those characterized by dependency, dominance-submission mechanisms, and inequality between partners.

Unlike other definitions, Motz (2014) emphasizes that what is toxic is not one of the partners, but rather the "destructive dynamic of the relationship" itself. In other words, according to Motz, it is not the individuals who are toxic, but the interaction within the relationship. Based on this definition, it becomes evident that many of the relationships commonly labeled as toxic in everyday life actually fall within this framework. Even if one partner appears to be the primary contributor to the toxicity, the other partner may often adopt a permissive or enabling stance (Graham, 2022). Furthermore, this definition highlights the repetitive and mutually destructive patterns that persist within toxic relationships. Such patterns may include emotions and behaviors like dominance, manipulation, helplessness, selfishness, jealousy, or rejection. Another common theme observed in toxic relationships is the intense attraction partners feel toward one another, despite the emotional pain they inflict. The central point emphasized in this conceptualization is that the toxicity lies not within the individuals themselves but in the nature of the relational patterns and the dynamics they create.

Although definitions of toxic romantic relationships may vary depending on the specific dynamics they emphasize, a common point among these definitions is that such relationships negatively affect one or both partners both experientially and personally. According to Lee (2007), individuals involved in toxic relationships often experience severe burnout. Moreover, it is reported that individuals in such relationships frequently suffer from insecurity, become targets within the relationship, and are trapped in unending cycles of conflict. These effects not only lead to relational problems but also contribute to psychological, social, and physical

difficulties for the individual (Lee, 2007). Considering these consequences, the concept of toxic romantic relationships can be viewed as an umbrella term encompassing related phenomena such as dating violence, emotional manipulation, and love bombing (Graham, 2022). Indeed, toxic romantic relationships represent a type of relational pattern in which partners are affected across various domains of life, and in which behavioral, cognitive, and psychological patterns associated with these other phenomena are frequently employed.

As stated above, the increasing use of the concept of toxic relationships in both popular culture and everyday discourse has revealed the necessity of evaluating this concept within a scientific framework. It is considered that a measurement tool focusing specifically on the behavioral outcomes of toxic relationship dynamics could provide valuable insights into these dynamics. In this context, the adaptation of the Toxic Relationship Behaviors Scale into Turkish is expected to make a significant contribution to the literature, particularly by offering a deeper scientific understanding of a structure frequently encountered by couple therapists and by guiding practitioners in the field. This adapted scale differs from other tools in the national literature that aim to assess dysfunctional relationship patterns in that it simultaneously addresses various dimensions of a relationship and attempts to identify the condition of individuals exposed to such dysfunctional patterns—in other words, victims of toxic relationships. Furthermore, the scale addresses a timely and relevant issue in the literature by considering relational structures in a contemporary manner, which is particularly important given the rapidly changing dynamics of modern relationships. In light of this context and the relevant literature, the present study seeks to answer the following question: “What are the psychometric properties of the Toxic Relationship Behaviors Scale in the context of Turkish culture or its Turkish adaptation?”

2. Method

The purpose of this study is to conduct the Turkish adaptation of the Toxic Relationship Behaviors Scale (TRBS). Scale adaptation studies involve translating and culturally adapting a scale developed in a different language and culture, followed by psychometric analyses in the target context (Deniz, 2007; ITC, 2017). In this study, the survey model, a quantitative research method, was employed.

2.1. Participants

As part of the adaptation process of the Toxic Relationship Behaviors Scale, data were collected from 479 individuals to assess the structural validity and reliability of the scale. Descriptive statistics related to the participants are presented in [Table 1](#).

Table 1. *Descriptive Statistics of the Study Group*

Gender	f	%
Female	345	72
Male	134	28
Relationship Status		
Not currently in a relationship but has been in the past.	105	21.9
Has a relationship	374	78.1
Total	479	

The sample consisted of 479 participants, 345 (72%) of whom were female and 134 (28%) male. The participants' ages ranged from 18 to 63 years, with a mean age of 32.13 ($SD = 8.66$).

A prerequisite for participation in the scale adaptation study was having either a current or past experience of at least one romantic relationship. Among the participants, 105 indicated that they were not currently in a romantic relationship but had been in one previously, while 374 reported being currently involved in a romantic relationship.

2.2. Data Collection Tools

This section provides information on the instruments used in the study.

2.2.1. Personal Information Form

The personal information form was developed by the researchers. It includes items on participants' age, gender, current relationship status, and relationship history.

2.2.2. Toxic Relationship Behaviors Scale

The Toxic Relationship Behaviors Scale was developed by Graham (2022) as part of a doctoral dissertation. The scale consisted of 6 subscales—"Isolating", "Displaying Righteous Self-centeredness", "Walking on Eggshells", "Criticizing and Conveying Contempt", "Surveilling", "Engaging in Intermittent Reinforcement"—and included a total of 32 items. The minimum score that could be obtained from the scale was 32, indicating a low presence of toxic behaviors within the relationship. The maximum score was 160, with higher scores reflecting more frequent toxic behaviors and, consequently, more intense toxic relationship dynamics. In addition to an overall score, subscale scores can also be computed independently. Although no internal consistency coefficient was reported for the original version of the scale, the Cronbach's alpha coefficient calculated in the present study was .95. For the Turkish adaptation, the necessary permissions were obtained from the original author, and an expert review form was prepared. Expert feedback was collected from five professionals—three from the field of Psychological Counseling and Guidance and two from English Language Teaching. The trial version of the scale was finalized based on this feedback. The revised version was sent to three experts (two in Psychological Counseling and Guidance, one in English Language Teaching) for evaluating linguistic validity. Their feedback was incorporated into the final version, and Confirmatory Factor Analysis (CFA) was conducted to validate the factor structure. The psychometric properties of the scale are presented in the results section.

2.3. Data Collection Process

To collect data, ethical approval was obtained from the Social and Human Sciences Ethics Committee of Mersin University. After obtaining permission, the final version of the scale was transferred to a digital format and distributed to individuals who met the criteria for participation. The main criterion for participation was having experienced at least one romantic relationship in the past or currently being in one. This requirement was necessary because the items on the scale pertain to romantic relationship experiences. Following data collection, appropriate statistical analyses were conducted to assess the construct validity of the scale.

2.4. Data Analysis

Before conducting construct validity analyses for the Turkish adaptation of the Toxic Relationship Behaviors Scale, several preprocessing steps were performed to prepare the data. Assumptions of multivariate statistics, such as missing data, univariate and multivariate outliers, multicollinearity, and independence of errors, were tested (Tabachnick & Fidell, 2013). Examination of Z-scores (± 3) revealed no univariate outliers. Mahalanobis distances were calculated to identify multivariate outliers. Thirteen cases exceeding the critical value of χ^2 ($32; 0.001$) = 62.48 were excluded, leaving 479 valid responses for analysis. No issues related to multicollinearity were detected. The process of validity and reliability analysis involves, first, conducting an exploratory factor analysis (EFA) using data obtained from a pilot study to reveal

the underlying structure of the scale. Subsequently, a confirmatory factor analysis (CFA) is carried out on a new dataset to verify this structure. Reliability is assessed through internal consistency measures (e.g., Cronbach's alpha) as well as test-retest methods (Acar et al., 2025). After verifying assumptions, Confirmatory Factor Analysis (CFA) was conducted to assess the structural validity of the scale. Model fit was evaluated using several indices: chi-square/degrees of freedom ratio (χ^2/df), RMSEA, CFI, SRMR, GFI, AGFI, NFI, and NNFI (ITC, 2017). The criteria for acceptable fit values are provided in [Table 2](#).

Table 2. *Criteria for Fit Indices in Multivariate Statistics*

	χ^2/df	GFI	AGFI	NNFI	NFI	CFI	RMSEA	SRMR
Perfect Fit	<3	<90	<95	>.95	>.95	>.95	<.05	<.05
Good Fit	<5	<85	<85	<90	<90	<90	<.08	<.08

(Brown, 2006; Hu and Bentler, 1999; Kelloway, 1989; Sümer, 2000; Tabachnick and Fidell, 2013)

3. Findings

This section presents the findings related to the construct validity, reliability, and scoring of the Toxic Relationship Behaviors Scale.

3.1. Construct Validity Findings of the Toxic Relationship Behaviors Scale

To assess the construct validity of the Toxic Relationship Behaviors Scale, a Confirmatory Factor Analysis (CFA) was conducted. The analysis results indicated that the model demonstrated excellent fit, as evidenced by the chi-square/degrees of freedom ratio ($\chi^2/df = 3.32$). Additionally, both the Normed Fit Index (NFI = .98) and the Non-Normed Fit Index (NNFI = .98) indicated excellent fit. Similarly, the Standardized Root Mean Square Residual (SRMR = .04) also showed excellent fit, while the Goodness-of-Fit Index (GFI = .84) and Adjusted Goodness-of-Fit Index (AGFI = .81) indicated good fit. The Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA = .07) also demonstrated a good level of model fit. The fit indices obtained from the construct validity analysis are shown in [Table 3](#).

Table 3. *Fit Indices for the Toxic Relationship Behaviors Scale*

Model	χ^2	χ^2/sd	GFI	AGFI	NNFI	NFI	CFI	RMSEA	SRMR
Six Factor									
Model	1483	3.32	.84	.81	.98	.98	.98	.07	.04
Perfect Fit		<3	<90	<95	>.95	>.95	>.95	<.05	<.05
Good Fit		<5	<85	<85	<90	<90	<90	<.08	<.08

In addition to structural fit, testing for convergent and discriminant validity is also important. Convergent validity explains the relationship between items within the same factor, while discriminant validity refers to the extent to which these items are distinct from those of other factors (Yaşlıoğlu, 2017). Based on the CFA results, convergent and discriminant validity, as well as Composite Reliability (CR) values, were calculated. According to the criteria proposed

by Fornell and Larcker (1981), the Average Variance Extracted (AVE) and CR values were computed to assess convergent validity.

The results showed that the CR values (Isolating = .93; Displaying Righteous Self-centeredness = .90; Walking on Eggshells = .84; Criticizing and Conveying Contempt = .91; Surveilling = .90; Engaging in Intermittent Reinforcement = .96) were all higher than the AVE values (Isolating = .74; Displaying Righteous Self-centeredness = .64; Walking on Eggshells = .52; Criticizing and Conveying Contempt = .67; Surveilling = .52; Engaging in Intermittent Reinforcement = .83), satisfying the conditions for convergent validity. For discriminant validity, the Maximum Shared Variance (MSV) and Average Shared Variance (ASV) values were also calculated.

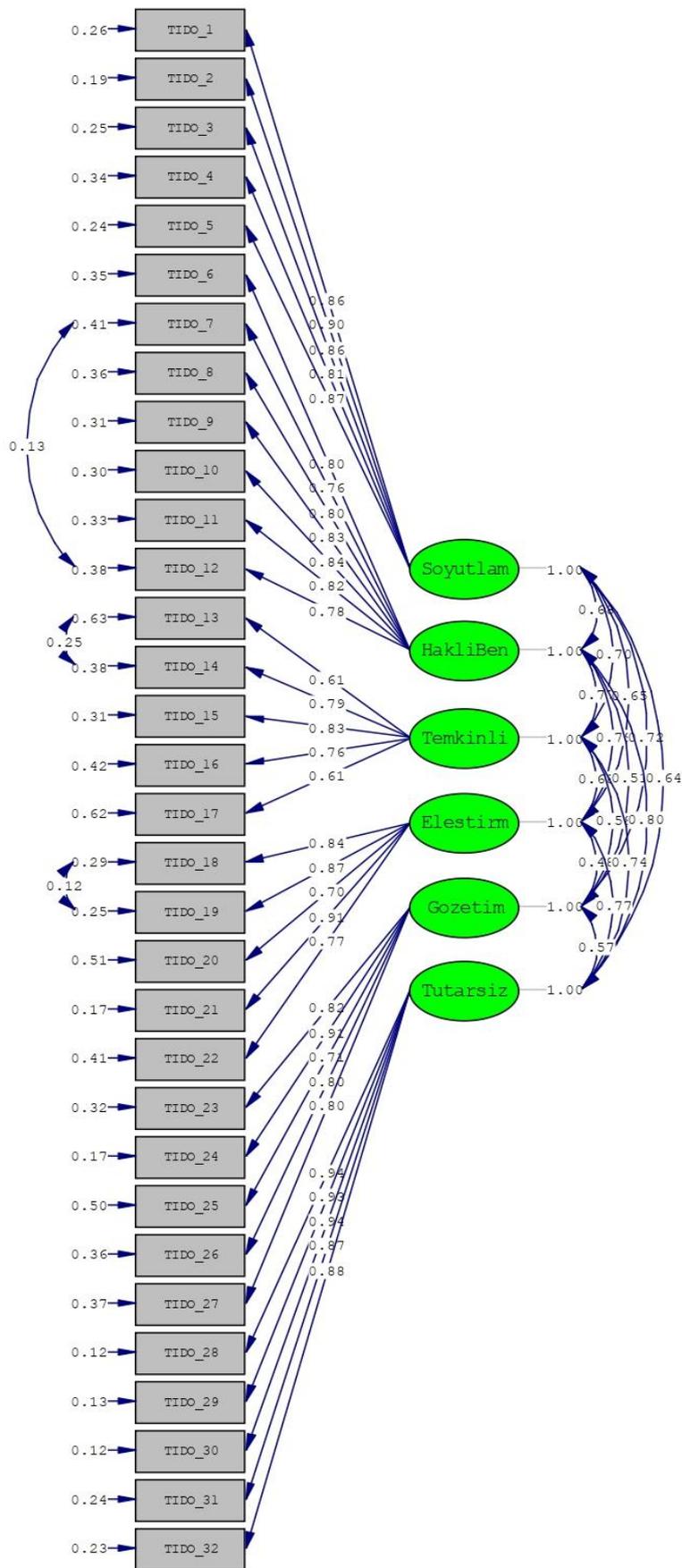
For the Isolating subscale, the MSV was .51 and ASV was .46; for Displaying Righteous Self-centeredness, MSV was .64 and ASV was .46; for Walking on Eggshells, MSV was .54 and ASV was .46; for Criticizing and Conveying Contempt, MSV was .59 and ASV was .43; for Surveilling, MSV was .51 and ASV was .33; and for Engaging in Intermittent Reinforcement, MSV was .64 and ASV was .50. Since all MSV and ASV values were lower than the corresponding AVE values, the scale also met the conditions for discriminant validity. The CR, AVE, MSV, and ASV values for each subscale are presented in [Table 4](#).

Table 4. CR, AVE, MSV, and ASV Values for the Subscales of the Toxic Relationship Behaviors Scale

Subscales	CR	AVE	MSV	ASV
Isolating	.93	.74	.51	.46
Displaying Righteous Self-centeredness	.90	.64	.64	.46
Walking on Eggshells	.84	.52	.54	.46
Criticizing and Conveying Contempt	.91	.67	.59	.43
Surveilling	.90	.52	.51	.33
Engaging in Intermittent Reinforcement	.96	.83	.64	.50
Criteria	CR>.70	AVE>.50 CR>AVE	MSV<AVE	ASV<AVE

Following the construct validity analyses, the measurement model of the Toxic Relationship Behaviors Scale is presented in [Figure 1](#).

Figure 1. Six-Factor Model of the Toxic Relationship Behaviors Scale and Standardized Loadings

When examining the measurement model of the scale, it was observed that three different modifications were made. These modifications were applied between items 7 and 12, items 13 and 14, and finally, items 18 and 19. Modifications can be made between items that measure similar constructs under the same factor (Tabachnick & Fidell, 2013). Upon reviewing the modifications in the measurement model, it is evident that they were implemented between items that fall under similar underlying structures.

3.2. Reliability Findings of the Toxic Relationship Behaviors Scale

To assess the reliability of the Toxic Relationship Behaviors Scale, Cronbach's alpha coefficients were calculated for each subscale. The results are presented in [Table 5](#).

Table 5. Cronbach's Alpha Coefficients for the Toxic Relationship Behaviors Scale

Factors	Number of items	Cronbach α
Isolating	5	.92
Displaying Righteous Self-centeredness	7	.90
Walking on Eggshells	5	.83
Criticizing and Conveying Contempt	5	.90
Surveilling	5	.85
Engaging in Intermittent Reinforcement	5	.95
Toxic Relationship Behaviors Scale	32	.96

The internal consistency coefficients for the subscales were found to be as follows: .92 for the Isolating subscale, .90 for Displaying Righteous Self-centeredness, .83 for Walking on Eggshells, .90 for Criticizing and Conveying Contempt, .85 for Surveilling, and .95 for Engaging in Intermittent Reinforcement. According to Kılıç (2021), a Cronbach's alpha value above .70 indicates that the scale is reliable.

3.3. Scoring of the Toxic Relationship Behaviors Scale

The Toxic Relationship Behaviors Scale is a Likert-type scale scored between 1 and 5. The response options on the scale are as follows: 1 (Never), 2 (Rarely), 3 (Sometimes), 4 (Often), and 5 (Always). The minimum score that can be obtained from the scale is 32, while the maximum score is 160. The scale comprises six sub-dimensions: "Isolating" (items 1, 2, 3, 4, and 5), "Displaying Righteous Self-centeredness" (items 6, 7, 8, 9, 10, 11, and 12), "Walking on Eggshells" (items 13, 14, 15, 16, and 17), "Criticizing and Conveying Contempt" (items 18, 19, 20, 21, and 22), "Surveilling" (items 23, 24, 25, 26, and 27), and "Engaging in Intermittent Reinforcement" (items 28, 29, 30, 31, and 32). The scale does not include any reverse-coded items. The total score obtained from the scale reflects the overall intensity of toxic relationship behaviors present within a relationship. Additionally, subscale scores can also be calculated separately.

4. Discussion, Conclusion, And Suggestions

The analyses conducted within the scope of this study indicate that the Turkish adaptation of the Toxic Relationship Behaviors Scale is a valid and reliable measurement tool. The results of the factor analyses show that the original structure of the scale has been preserved and that its psychometric properties are at an acceptable level. The findings are largely consistent with those reported in the original scale development study by Graham (2022). The factor structure of the scale appears to be maintained in a similar fashion, and its subdimensions align with the toxic relationship dynamics highlighted in the original work. Although the concept of toxic

relationships has long been present in popular culture, it has received limited attention in empirical psychological research. This study involved the adaptation of the Toxic Relationship Behaviors Scale, developed by Graham (2022), into Turkish. A toxic relationship can be defined as a relational pattern that, rather than contributing to an individual's emotional, cognitive, and physical well-being—as is expected in a functional relationship—results in harm to the individual (Cory, 2021). While some perspectives in the literature argue that the source of toxicity lies within the individuals themselves (Cory, 2021; Forth *et al.*, 2022), other views emphasize that it is the relational dynamics between two people that give rise to toxicity (Motz, 2014). Regardless of its source, toxic relationships are associated with specific behavioral outcomes. These behaviors are frequently addressed in the Toxic Relationship Behaviors Scale, the adaptation of which was carried out in this study. The adapted version of the scale comprises six subdimensions: “Isolating”, “Displaying Righteous Self-centeredness”, “Walking on Eggshells”, “Criticizing and Conveying Contempt”, “Surveilling” and “Engaging in Intermittent Reinforcement”.

Given that the literature on toxic relationships is still relatively new, existing studies tend to explain the phenomenon through related concepts. A review of the literature reveals that constructs such as dating/intimate partner violence, the cycle of abuse, traumatic bonding, relational dependency, Cluster B personality disorders (including antisocial, narcissistic, and borderline personality disorders), and emotional manipulation (e.g., gaslighting) are frequently used to conceptualize toxic relationship dynamics and define certain relationships as toxic. These are among the most frequently referenced concepts when attempting to explain toxic relationships. For example, within the Criticizing and Conveying Contempt subdimension of the scale, items such as “My partner says things that make me feel worthless” or “My partner humiliates me” are included—both of which directly point to relationship violence, a core component in many discussions of toxic relational patterns. Indeed, dating or relationship violence may manifest not only in physical form but also as psychological abuse. Although the forms of violence within relationships may differ, they often result in similar outcomes. The literature indicates that such violence is associated with outcomes including anxiety, depression, antisocial behaviors, and even suicidal ideation (Foshee *et al.*, 2013). In this context, it can be stated that the Turkish adaptation of the Toxic Relationship Behaviors Scale includes subdimensions—particularly Criticizing and Conveying Contempt and Surveilling—that capture behaviors associated with these forms of violence. Another core dynamic frequently observed in toxic relationships is relational dependency. This pattern, which contributes to the maintenance of toxic relationships by reinforcing strong “relational bonds,” often leads individuals to engage in behaviors such as excessive physical contact, intense jealousy, or possessiveness.

The Toxic Relationship Behaviors Scale includes items that reflect behaviors reinforcing relational dependency. For instance, items under the Displaying Righteous Self-centeredness subdimension—such as “Everything revolves around my partner’s desires”—aim to capture individuals’ dysfunctional attachment to their partners. Moreover, it is known that these behavioral patterns can originate not only from the partner exhibiting dependent behaviors, but also from the partner to whom dependency is directed (Graham, 2022). This observation aligns with another variable frequently discussed in conjunction with toxic relationships: Cluster B personality disorders. According to the APA (2013), individuals with personality disorders exhibit enduring maladaptive patterns of thinking, affect, and behavior. The DSM-5-TR (2013) classifies personality disorders into Clusters A, B, and C. Cluster B personality disorders are particularly related to interpersonal dysfunction, and individuals with these disorders are more likely to engage in toxic relationships. This cluster includes disorders such as antisocial personality disorder and narcissistic personality disorder. The Engaging in Intermittent

Reinforcement subdimension of the scale appears especially relevant to such personality disorders. For instance, items such as “My partner’s behavior is hot and cold” or “One moment my partner acts deeply in love with me, the next moment they seem to hate me” require individuals to report on their partner’s emotionally inconsistent behaviors. It is well-documented that individuals with Cluster B personality disorders experience difficulties with emotion regulation (Lay, 2019). The scale appears to attempt to assess this phenomenon through various items. Similarly, in a study by Timmerman and Emmelkamp (2006), it was found that individuals with Cluster B personality disorders reported lower levels of attachment compared to those with Cluster A or C disorders. Based on this finding, it may be suggested that the Toxic Relationship Behaviors Scale can offer insights into how Cluster B personality traits manifest within relational dynamics.

Another construct believed to contribute to toxic relationship dynamics is emotional manipulation. Items reflecting emotional manipulation are present in nearly all subdimensions of the adapted scale. Emotional manipulation is defined as a psychological tactic in which an individual is manipulated to the extent that they begin to question their own mental health or grasp on reality. Individuals subjected to emotional manipulation often feel inadequate within the relationship, assume that their actions are wrong, and are made to feel responsible for the negative responses they receive. Perpetrators of emotional manipulation commonly use statements such as “You’re overreacting,” “You’re too sensitive,” or “You’re making things up in your head,” in an attempt to gain psychological control over their partner and to convince them that the problem lies within them. The Toxic Relationship Behaviors Scale includes items that capture these patterns. For example, items such as “My partner distorts events to avoid being blamed” or “I’m afraid of doing things that might anger my partner,” although placed under different subdimensions, reflect behaviors indicative of emotional manipulation. These constructs, which are frequently referenced in popular culture, describe dysfunctional romantic behaviors that may cause both emotional and physical harm. However, the term “toxic relationship” functions as an umbrella concept that encompasses all such variables.

In conclusion, it can be stated that the Toxic Relationship Behaviors Scale contains strong and comprehensive items related to the construct it aims to measure, and that the validity of this construct has been demonstrated in previous studies. The findings obtained in the present study also indicate that the Turkish adaptation of the Toxic Relationship Behaviors Scale yielded desirable results. The reliability coefficients for the subdimensions were as follows: .92 for Isolating, .90 for Displaying Righteous Self-centeredness, .83 for Walking on Eggshells, .90 for Criticizing and Conveying Contempt, .85 for Surveilling, and .95 for Engaging in Intermittent Reinforcement. In light of these findings and the relevant literature, it can be concluded that the adapted scale is statistically valid and reliable.

In this context, the scale can be considered a valuable assessment tool for mental health professionals working with couples, practitioners, and researchers aiming to conduct descriptive studies in this area. Future research is recommended to examine the validity of the scale across different cultural contexts. In particular, potential differences in toxic relationship behaviors between individualistic and collectivistic cultures should be taken into account. Furthermore, conducting criterion validity studies of the scale—especially through comparative analyses involving variables thought to be associated with toxic relationships (e.g., attachment styles, psychological well-being, personality traits)—would be beneficial. Testing the scale in clinical samples and investigating its relationship with psychopathology may also contribute to a better evaluation of toxic relationship behaviors by mental health professionals. Toxic relationship behaviors are closely related to gender roles, and it is noteworthy that the majority of voluntary participants in this study were women. This can be considered a limitation regarding the generalizability of the scale adaptation conducted in this research. The literature

suggests that women are more likely to report experiences of toxic relationships (Motz, 2014). However, in order to understand how men and individuals of other gender identities experience such relational dynamics, future studies should be conducted with more gender-balanced samples. Upon reviewing the construct measured by the scale, it was observed that no existing instrument directly assesses this particular structure, and therefore, criterion-referenced validity analyses could not be conducted. This limitation should also be acknowledged in the context of the current study.

Acknowledgments:

This study was derived from the doctoral dissertation conducted by the first author under the supervision of the second author.

Ethics Committee Approval:

This research was conducted with the approval of the Ethics Committee of Social and Human Sciences at Mersin University, dated 29/08/2023 and numbered 187.

Conflict of Interest:

The authors declare that they have no conflict of interest.

Author Contribution:

Ali Ammar Kurt: Conceptualization of the study, writing of the introduction and method sections, data analysis, Bülent Gündüz: Writing of the discussion and conclusion sections, general revision of the manuscript

Orcid

Ali Ammar Kurt <https://orcid.org/0000-0001-8904-8091>

Bülent Gündüz <https://orcid.org/0000-0002-8451-816X>

REFERENCES

- Acar Güvendir, M., Kılıç, A. F., & Özer Özkan, Y. (2025). Ölçek Seçiminde Arayış: Doğru Ölçeği Bulma Yolculuğu. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi(64)*, 338-373. <https://doi.org/10.9779/pauefd.1501330>
- American Psychiatric Association. (2013). *Diagnostic and statistical manual of mental disorders* (5th ed.). <https://doi.org/10.1176/appi.books.9780890425596>
- Braithwaite, S., & Holt-Lunstad, J. (2017). Romantic relationships and mental health. *Current Opinion in Psychology*, 13, 120-125.
- Braithwaite, S. R., Delevi, R., & Fincham, F. D. (2010). Romantic relationships and the physical and mental health of college students. *Personal relationships*, 17(1), 1-12.
- Brown, T. A. (2006). *Confirmatory factor analysis for applied research*. Guilford Publications.
- Cantopher, T. (2017). *Toxic people: Dealing with dysfunctional relationships*. Hachette UK.
- Church, M. A., Kohlert, J. G., & Brooks, C. I. (2011). *The dysfunctional relationships of givers and takers: an analysis of toxic chemistries*. Author House.
- Cory, T. L. (2021). *Toxic relationships: What they are and 8 types of toxic individuals*. www.healthscopemag.com/health-scope/toxicrelationships/ adresinden erişildi.

- Deniz, Z. (2007). Psikolojik ölçme aracı uyarlama. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 40(1), 1-16.
- Eidelson, R. J., & Epstein, N. (1982). Cognition and relationship maladjustment: Development of a measure of dysfunctional relationship beliefs. *Journal Of Consulting And Clinical Psychology*, 50(5), 715.
- Fornell, C., & Larcker, D.F. (1981). Evaluating structural equation models with unobservable variables and measurement error. *Journal of Marketing Research*, 48, 39–50.
- Forth, A., Sezlik, S., Lee, S., Ritchie, M., Logan, J., & Ellingwood, H. (2022). Toxic relationships: The experiences and effects of psychopathy in romantic relationships. *International Journal Of Offender Therapy And Comparative Criminology*, 66(15), 1627-1658.
- Foshee, V. A. McNaughton Reyes, H. L., Gottfredson, N.C., Chang, L.Y., & Ennett, S.T. (2013). A longitudinal examination of psychological, behavioral, academic, and relationship consequences of dating abuse victimization among a primarily rural sample of adolescents. *Journal of Adolescent Health*, 53, 723-729
- Graham, C. (2022). *Demystifying toxic romantic relationships: Identifying behaviors and post-breakup outcomes* (Order No. 29069416). Available from ProQuest Dissertations & Theses Global. (2672024854).
- Hamamcı, Z. (2005). Dysfunctional relationship beliefs in marital satisfaction and adjustment. *Social Behavior And Personality: An International Journal*, 33(4), 313-328.
- Hielscher, E., Moores, C., Blenkin, M., Jadambaa, A., & Scott, J. G. (2021). Intervention programs designed to promote healthy romantic relationships in youth: A systematic review. *Journal of Adolescence*, 92, 194-236.
- Hu. L. & Bentler, P. M. (1999). Cutoff criteria for fit indices in covariance structure analysis: Conventional criteria versus new alternatives. *Structural Equation Modeling*, 6, 1-55.
- International Test Commission. (2017). *The ITC Guidelines for Translating and Adapting Tests (Second edition)*.
- Jonason, P. K., Luevano, V. X., & Adams, H. M. (2012). How the Dark Triad traits predict relationship choices. *Personality and Individual Differences*, 53(3), 180-184.
- Kelloway, K. E. (1989). *Using lisrel for structural equation modeling: A researcher's guide*. Sage
- Kılıç, S. (2021). Cronbach'ın alfa güvenilirlik katsayısı. *Journal of Mood Disorder. (JMOOD)*, 6(1), 47-48. <https://doi.org/10.5455/jmood.20160307122823>
- Koladich, S. J., & Atkinson, B. E. (2016). The dark triad and relationship preferences: A replication and extension. *Personality and Individual Differences*, 94, 253-255.
- Lay, G. (2019). Understanding relational dysfunction in borderline, narcissistic, and antisocial personality disorders: Considerations, presentation of three case studies, and implications for therapeutic intervention. *Psychology Research*, 9(8). <https://doi.org/10.17265/2159-5542/2019.08.001>
- Lee, M. (2019). *7 Alarming Signs that You are in a Toxic Relationship*. Freedom Bound Publishing.
- Motz, A. (2014). *Toxic couples: The psychology of domestic violence*. Routledge.

- Prusik, M., Konopka, K., & Kocur, D. (2021). Too many shades of gray: The Dark Triad and its linkage to coercive and coaxing tactics to obtain sex and the quality of romantic relationships. *Personality and Individual Differences, 170*, 110413.
- Roberson, P. N., Norona, J. C., Lenger, K. A., & Olmstead, S. B. (2018). How do relationship stability and quality affect wellbeing? Romantic relationship trajectories, depressive symptoms, and life satisfaction across 30 years. *Journal of Child and Family Studies, 27*, 2171-2184.
- Solferino, N., & Tessitore, M.E. (2021). Human Networks and Toxic Relationships. *Mathematics, 9*, 2258.
- Sümer, N. (2000). Yapısal eşitlik modelleri. *Türk Psikoloji Yazıları, 3*(6), 49-74.
- Şensoy, G., Asıcı, E., & İkiz, F. E. (2019). İlişki Doyumunun Mükemmeliyetçilik ve Güven Aracılığıyla Yordanması. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 46*, 230-249. <https://doi.org/10.9779/pauefd.454315>
- Tabachnick, B. G., & Fidell, L. S. (2013). *Using multivariate statistics* (6th ed.). Pearson.
- Takahashi, K. (2005). Toward a Life Span Theory of Close Relationships: The Affective Relationships Model. *Human Development, 48*(1-2), 48-66. <https://doi.org/10.1159/000083215>
- Timmerman, I. G., & Emmelkamp, P. M. (2006). The relationship between attachment styles and Cluster B personality disorders in prisoners and forensic inpatients. *International Journal of Law and Psychiatry, 29*(1), 48-56.
- Yaşlıoğlu, M. M. (2017). Sosyal bilimlerde faktör analizi ve geçerlilik: Keşfedici ve doğrulayıcı faktör analizlerinin kullanılması. *İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi Dergisi, 46*, 74-85.